

landsretterne, forhøjelse af godtgørelser til vidner, nævninger m. fl.).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 5083; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3581).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Edel Saunte: For alle, der arbejder med retsplejen, er det en kendt sag, at landsretterne er langt bagefter med behandlingen af ordinære sager. Dette lovforslag afhjælper jo ikke den misère, men det afhjælper en anden misère, nemlig den, at man i en hel række tilfælde kan komme ud for at arbejde ved landsretsafdelinger, hvor alle dommerne er konstitueret, hvor der slet ikke er nogen faste dommere. Jeg vil gerne spørge den højtærede justitsminister, om han har til hensigt, når nu landsforrædersagerne er afviklet, at søge at skabe hjemmel for en orden, således at den — om jeg så må sige — pukkel af sager, der har hobet sig op, kunne afvikles derigennem, at de 14 landsdommere, der er konstitueret efter landsforræderilovens bestemmelser — eller i hvert fald en del af dem —, kunne arbejde videre, således at puklen blev afviklet indenfor det kommende år.

Selve lovforslagets indhold synes jeg er udmærket, både at man forøger antallet af landsdommere, såvel i Østre som i Vestre Landsret, og at man forhøjer godtgørelsen til nævninger og domsmænd. Denne forhøjelse har jo været praktiseret i lange tider, men det er rart, at den får endelig lov hjemmel. Det er også rart, at sø- og handelsretsdommerne bliver ligestillet med nævninger. Det er mærkeligt, at de har været dårligere eller anderledes stillet.

Vidnegodtgørelsen er jo meget ringe, men da den er baseret på de samme regler, især hvad angår rejsegodtgørelsen, som de, der gælder for tjenestemændene, er der vel ikke nogen grund til at ændre herved, selvom jeg personlig har lidt vanskeligt ved at forstå, hvorfor et vidne skal have mindre i rejsegodtgørelse end en domsmand. Jeg skal dog ikke stille noget som helst ændringsforslag og anbefaler lovforslaget til hurtig vedtagelse.

Thestrup: Hvad angår den foreslåede udvidelse af de faste landsdommeres antal, kan jeg på mit partis vegne give fuld til-

slutning. Jeg kan i et og alt tiltræde de i bemærkningerne anførte grunde, idet jeg vil henlede opmærksomheden på en af disse, nemlig det voksende antal retssager, som landets stadig stigende indbyggerantal og den stadig tættere bebyggelse medfører.

Da den store reform af retsplejen her i landet blev gennemført ved loven af 11. april 1916, var et af formålene at få en retspleje, hvorunder enhver kunne få sin sag forsvarligt prøvet for en egentlig i henhold til grundloven uafhængig dommer. Med det dengang fastsatte antal dommere mente man, at det var muligt. Der har siden da ikke fundet nogen større udvidelse af antallet af dommere sted, men dels har der fundet en betydelig befolkningstilvækst sted, dels har de ændrede samfundsforhold givet anledning til forholdsvis flere retssager pr. indbygger end tidligere.

Man har i vidt omfang klaret de opståede vanskeligheder ved en udstrakt anvendelse af konstitutioner. I et stort antal underrettsdommerembeder har dommerfuldmægtige konstitution til på dommerens vegne at behandle retssager, og det fremgår af bemærkningerne, at ikke mindre end 19 jurister for tiden er konstitueret som landsdommere. Jeg tror, at den højtærede justitsminister vil give mig ret i, at staten i sin tjeneste har så mange dygtige yngre jurister, at der ikke er nogen betænkelighed herved, forsåvidt angår de pågældendes juridiske kvalifikationer og øvelse i at behandle retssager. Men det forekommer mig, at der er en betænkelighed derved af forfatningsmæssig art. Det kan jo nemlig ikke nægtes, at de pågældende konstituerede dommere ikke har den frie og uafhængige stilling overfor regering og administration som de faste dommere. Man har draget konsekvensen heraf på et vigtigt område, nemlig behandlingen af retssager efter straffelovstillæggene, idet behandlingen af disse sager alene er foregået ved faste dommere. Men også på andre områder kan det have sin betydning, at den mand, der skal dømme, virkelig er uafhængig af regering og administration. Derfor tror jeg, at det er urigtigt, hvis man viger tilbage for at foretage en sådan udvidelse af de faste dommeres antal, som er nødvendig, for at vigtigere retssager som regel kan blive behandlet af de faste dommere selv.